

KÄYTTÖ RAJOITETTU

Turvaluokitus IV

Julk. (621/1999) 24 §:n 8 k

L(/) §:n k

Koronaepidemian vaikutukset LVM:n hallinnonalalla - tavarankuljetukset

Tilannekatsaus 11.5.

Meriliikenne

Koronan vaikutukset meriliikenteeseen

Muutokset liikennemäärissä ja suoritteissa

- Matkustaja-autolautoista vain osa on liikennöinyt Viron ja Ruotsin reiteillä. Keski-Euroopan reiteillä ropax-alusten liikennöinti ei ole muuttunut suuresti. Matkustajamäärät ovat olleet erittäin pienet muodostuen lähinnä ajoneuvojen kuljettajista, meriliikenteen omista henkilöstösiirroista ja muusta välttämättömästä työn vuoksi matkustamisesta.
- Matkustaja-alusten liikennöintiä kuorma-autojen ja perävaunujen kuljettamiseksi on järjestetty varustamojen toimesta ja HVK:n tukemana rajoitetusti reiteillä Turku–Långnäs–Tukholma, Helsinki–Tallinna ja Vaasa–Uumaja. ([HVK](#) 25.3.)
- Varustamot ovat aloittamassa 14.5. lukien matkalippujen myynnin matkustaja-autolautoilla työmatkaliikenteeseen Suomen ja Viron sekä Suomen ja Ruotsin välillä. Joitain aluksia palautetaan liikenteeseen toukokuussa. Alukset noudattavat edelleen osittain poikkeusaikatauluja. Vapaa-ajan matkustamista ei toistaiseksi suositella. (Suomen Varustamot 6.–7.5.)
- Lastialusten kulku on säilynyt ennallaan. Liikennöinti vähenee, jos kriisi pitkittyy ja talouden toimeliaisuus vähenee.

Vaikutukset toimialan yrityksiin

- Useat Suomen Varustamot ry:n jäsenistä ovat lomauttaneet matkustaja-alushenkilöstöä laajasti. Henkilöstöä alkaa palata laivoille toukokuussa matkalippujen myynnin alkaessa rajoitetusti ja liikennöinnin lisääntyessä hieman.
- Rahtiliikenteen varustamojen tilanne ei ole kehittynyt yhtä vakavaksi, mutta sitä ei ole selvitetty tarkemmin.
- Suomen Varustamot ry:n jäsenyritysten aluksia on ollut makuutettuna ja telakoituna. (Suomen Varustamot ry 31.3.)

Julkisen sektorin toimenpiteet

- Hallitus suositteli varustamoja matkalippujen myynnin lopettamisesta 11.4. alkaen ja 13.5. asti. Valtioneuvoston 7.5. tekemän rajaliikennettä koskevan päätöksen mukaisesti varustamot ovat avanneet lipunmyyntiään työmatkaliikenteelle 14.5. alkaen.
- HVK maksaa varustamoille tukea kumipyörärahdin turvaamiseksi. HVK on varautunut käyttämään toimenpiteisiin 45 miljoonaa euroa. ([HVK](#) 25.3.)
- Hallituksen esitys väylämaksun poistamisesta vuodelta 2020 lähetettiin lausunnoille 24.4.2020 ([LVM](#) 24.4.2020).

Raideliikenne

Koronan vaikutukset raideliikenteeseen

Muutokset liikennemäärissä ja suoritteissa

- Henkilöjunaliikennettä on supistettu noin 40 prosenttia tavanomaisen tason alapuolelle. ([VR 28.4.](#)) Liikennemäärät pidetään näillä näkymin alhaisella tasolla kesäkuun puoliväliin saakka.
- HSL-alueella metro- ja raitiovaunuliikenteessä operoidaan kesäaikatauluilla. ([HSL 9.4.](#))
- Junaliikenteen matkustajamäärät ovat vähentyneet noin 90 prosenttia sekä kaukoliikenteessä että lähiliikenteessä. ([VR 28.4.](#)) Metroliikenteessä matkustajamäärät ovat vähentyneet noin 70 prosenttia, mutta ovat olleet viimepäivinä hienoisessa kasvussa. (Traficom 6.5.)
- Väyläviraston tilastojen mukaan tavaraliikenteen kuljetusmäärissä ei näy tavallisuudesta poikkeavaa muutosta. (Väylä 6.5.) Esim. metsä- ja paperiteollisuuden lakkojen vaikutus viikoilla 5–7 oli huomattavasti tuntuvampi.

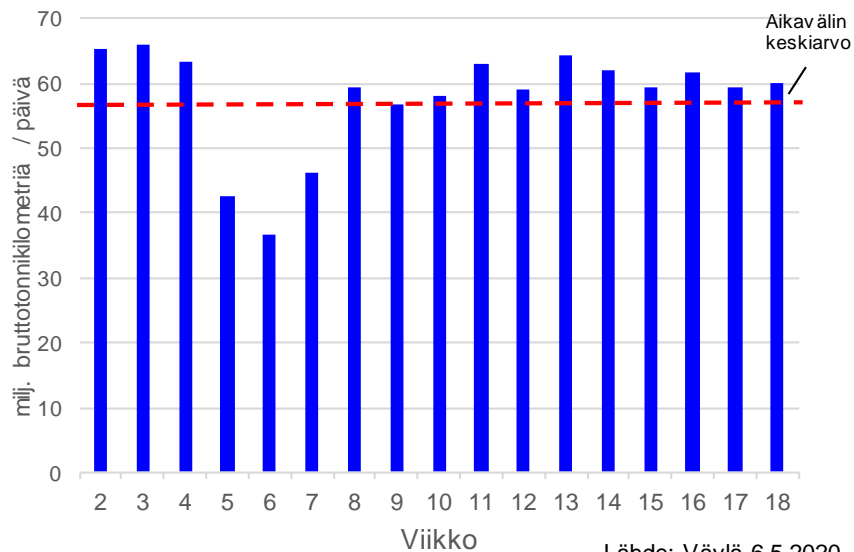
Vaikutukset toimialan yrityksiin

- Epidemialla ei ollut vielä ensimmäisellä vuosineljänneksellä merkittävää vaikutusta VR:n toimintaan. Konsernin liikevaihto supistui 4,5 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna, mutta tulos oli edelleen selvästi positiivinen. Liikevaihdon ja tuloksen arvioidaan laskevan loppuvuonna merkittävästi. ([VR 28.4.](#))
- VR on päättänyt lomauttaa henkilöstön vaiheittain tämän vuoden aikana.

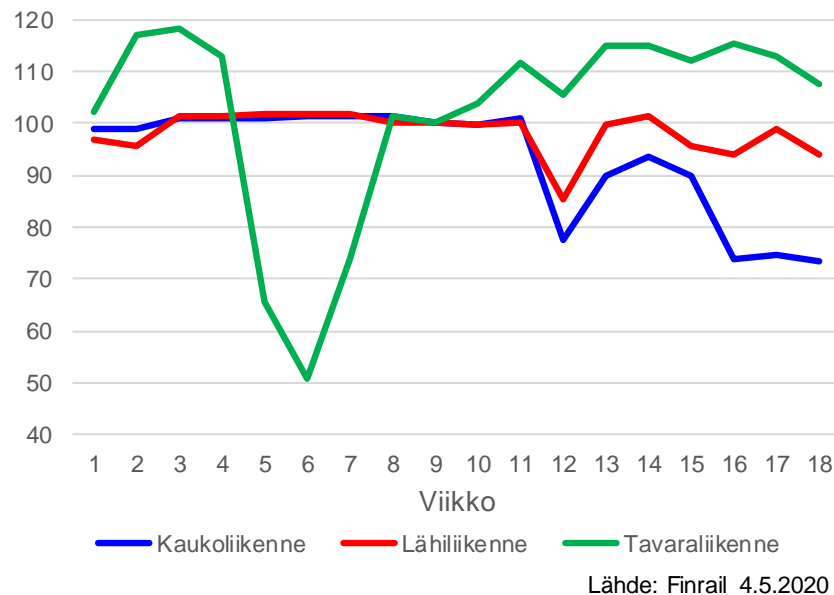
Julkisen sektorin toimenpiteet

- Helsinki-Vantaan lentoaseman rautatieaseman sulkemista on jatkettu Traficomien päätöksellä 14.5. saakka.

Tavaraliikenteen kuljetussuoritteet

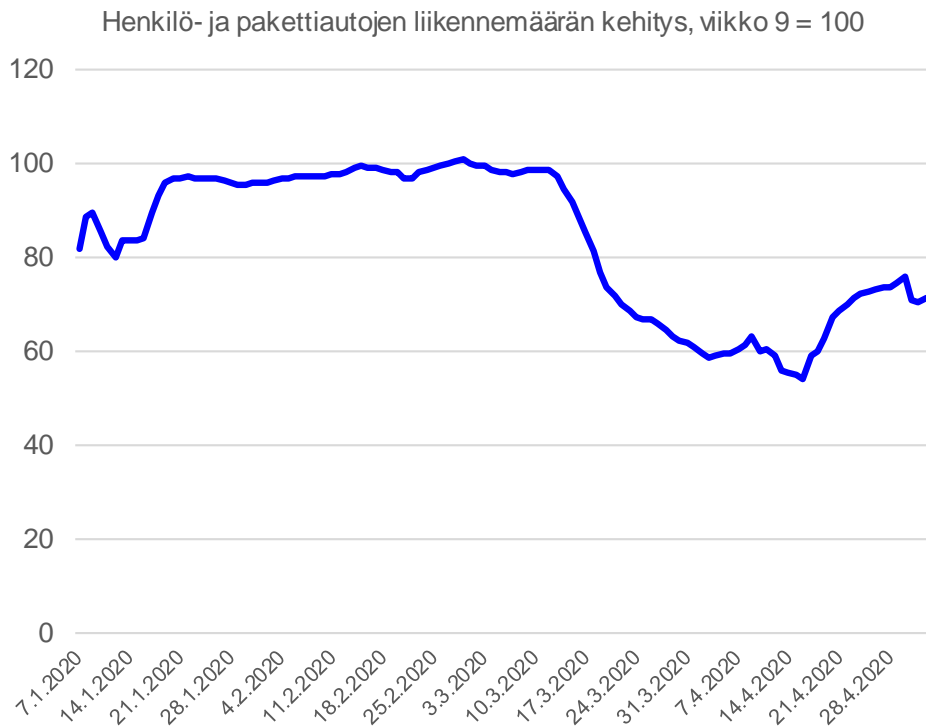
Junamäärät Suomen rataverkolla, viikko 9 = 100

Yksityisautoilu

Maantieliikenteen liikennemäärät

- Henkilöautoliikenne on väheni merkittävästi sen jälkeen, kun rajoitustoimenpiteitä asetettiin maaliskuun puolivälissä. Liikennemäärät ovat kuitenkin kääntyneet selkeään nousuun kahden edellisen viikon aikana.
 - Oheisessa kuviossa esitetty henkilö- ja pakettiautojen määrän kehitys valtateiden liikenteen automaattisilla mittausasemilla (LAM).
 - On kuitenkin huomattava, ettei LAM-mittauspisteet kata koko tieverkkoa.
- Nordean korttitilastojen mukaan polttoaineen kulutus oli viikolla 17 noin 30 prosenttia vähäisempää kuin viime vuonna vastaavana ajankohtana. ([Nordea 7.5.](#))
 - On tosin syytä huomata, että kysyntää tarkastellaan tässä euromääräisesti. Polttoaineeseen käytetty rahamäärä laskee automaattisesti polttoaineen hinnan alentuessa, vaikkei polttoaineenkulutus litroina laskisikaan.
- Myös autojen ensirekisteröinnit ovat vähentyneet selvästi. Huhtikuussa henkilöautojen ensirekisteröinnit vähenivät lähes 40 prosenttia viime vuoteen verrattuna. ([Tilastokeskus 7.5.](#))

Lähde: TMFG 4.5.2020

Maanteiden tavarankuljetukset

Koronan vaikutukset maanteiden tavarankuljetuksiin

Muutokset liikennemäärissä ja suoritteissa

- Liikenteen automaattisista mittausasemista saatujen tilastojen perusteella kuorma-autojen liikennemäärät eivät ole koronakriisin vaikutuksesta merkittävästi vähentyneet.
- Liikennemäärät ovat kuitenkin viime vuoden vastaavaa ajankohtaa alhaisemmalla tasolla Uudellamaalla. ([Etna](#) 8.5.)

Vaikutukset toimialan yrityksiin

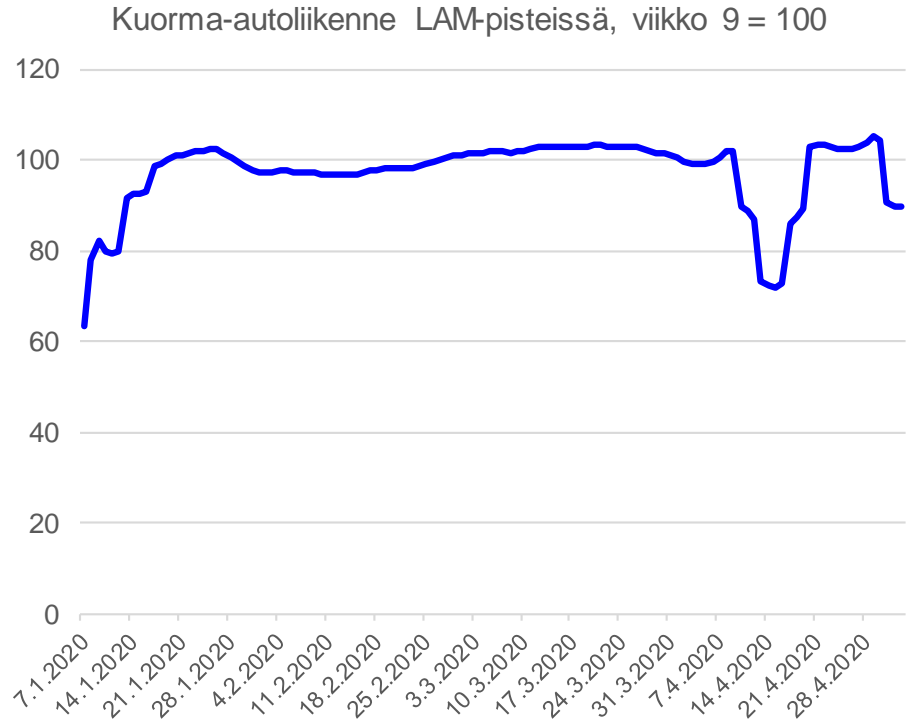
- Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry:n ”koronabarometrin” mukaan kaksi kolmasosaa kuljetusyrityksistä kärsii koronatilanteesta ja lähes viidennes kuljetusyrittäjistä pitää konkurssia todennäköisenä tai varmana. Maaliskuun aikana joka kuudes kyselyyn vastanneista laitoi kuljetuskalustoa seisontaan ja yhtä moni käynnisti lomautustoimet. Lomautusten uskotaan lisääntyvän huhti–toukokuussa. Yrittäjät ovat hakeneet taloudellista tukea pankista tai rahoitusyhtiöstä ja lykänneet suunniteltuja investointeja. Kyselyyn vastasi 828 jäsenyritystä ja kysely lähetettiin 4 400:lle yrittäjälle. ([SKAL](#) 7.4.)

Julkisen sektorin toimenpiteet

- Ajo- ja lepoaikasäännöksiä lievennettiin, jotta töihin kykenevät kuljettajat voisivat tarvittaessa ajaa enemmän.

Tilastoja

- Oheisessa kuviossa esitetty kuorma-autoliikenteen määrän kehitystä Suomessa liikenteen automaattisilla mittausasemilla (LAM). Kuviosta nähdään, että kuorma-autoliikenteen määrä on säilynyt koronaepidemiaa edeltävällä tasolla pääsääntöisesti ja vapusta aiheutunutta pudotusta lukuun ottamatta.
- On kuitenkin huomattava, että Etlan ja Tilastokeskuksen arvion mukaan kuorma-autoliikenne on vähentynyt selvästi viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna, mikä enteilee talouden hiipumista. ([Etla](#) 8.5.)
- LAM-aineisto ei kerro siitä, miten esimerkiksi kuljetettavan tavarán määrä, arvo tai laatu on muuttunut. Lisäksi on huomattava, ettei LAM-mittauspisteet kata koko tieverkkoa. On myös epävarmaa, kuinka hyvin mittauslaitteet pystyvät erottamaan kuorma-autot linja-autoista. Aineistosta ei siten voida tehdä liian pitkälle meneviä johtopäätöksiä toimialalle kohdistuvista liiketaloudellisista vaikutuksista.
- Kattavaa tilastotietoa maanteiden tavarankuljetusten kehityksestä ei ole vielä käytettävissä.

Lähde: TMFG 4.5.2020